

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
The development of learning activity packages for the Thai language learning
area on the topic of Developing Linguistic Creativity for Grade 4 students

ปุณยณูช บุญอรัญญา^{*1} และนันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์²
Punyanuch Bunaran^{*1} and Nantawat Pattaragorranan²

^{*1}โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย

^{*1}Ban Phohuai School

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²Faculty of Education, Bangkokthonburi University

*ผู้พิมพ์หลัก e-mail : naunchawee.paew2529@gmail.com

Received: July,15 2025

Revised: July,25 2025

Accepted: July,25 2025

Similarity Index: 17.15%

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนานวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนรู้จากการใช้นวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ด้าน คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ ด้านละ 5 ชุด และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอัตนัย จำนวน 4 ฉบับ และแบบสอบถามความพึงใจต่อคุณภาพของนักเรียนที่เรียนรู้จากนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ค่า E_1/E_2 ค่าดัชนีประสิทธิผล และ ค่า t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ โดยรวมเท่ากับ 86.72/86.06 เมื่อจำแนกรายด้านมีค่าประสิทธิภาพด้านความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ เท่ากับ 86.68/85.86 , 86.28/85.85, 86.21/85.53, และ 87.69/87.00 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำแนกเป็นด้านความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ มีค่าเท่ากับ 0.6715, 0.7003 0.6667, และ 0.7042 ตามลำดับ 3) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 4) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดในทุกด้าน

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop an innovative learning activity package in the Thai language learning area entitled Development of Linguistic Creativity for Grade 4 students with an efficiency meeting the 80/80 criterion; 2) to determine the effectiveness index of the developed learning activity package; 3) to compare students' learning achievement before and after the implementation of the learning activity package; and 4) to examine students' satisfaction toward learning through the innovative learning activity package.

The target group consisted of 17 Grade 4 students from Ban Pho Huai School under the Surin Primary Educational Service Area Office 2, selected through purposive sampling. The research instruments included: an innovative learning activity package in the Thai language learning area focusing on four dimensions of linguistic creativity—originality, flexibility, fluency, and elaboration—with five activity sets in each dimension (a total of 20 sets); 20 lesson plans; four subjective achievement tests; and a 20-item student satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, efficiency values (E1/E2), effectiveness index, and dependent samples t-test.

The research findings revealed that:

1) the developed learning activity package demonstrated an overall efficiency of 86.72/86.06, exceeding the established criterion of 80/80. When classified by dimension, the efficiency values for originality, flexibility, fluency, and elaboration were 86.68/85.86,

86.28/85.85, 86.21/85.53, and 87.69/87.00, respectively; 2) the effectiveness index values for originality, flexibility, fluency, and elaboration were 0.6715, 0.7003, 0.6667, and 0.7042, respectively; 3) students' post-test achievement scores were significantly higher than their pre-test scores at the .01 level of statistical significance; and 4) students' overall satisfaction toward learning through the learning activity package was at the highest level, with the highest level of satisfaction reported in all aspects.

Keywords: Learning Activity Packages, Thai language learning area,
Developing Linguistic Creativity

บทนำ

ภาษาไทยถือเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์อันโดดเด่นของชาติที่หล่อหลอมคนไทยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พร้อมทั้งช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยความเป็นไทยให้ชัดเจน ภาษาไทยยังเป็นสื่อกลางสำคัญในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและการผูกมิตรไมตรีต่อกัน ช่วยให้การดำเนินธุรกิจ การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยเป็นไปอย่างสงบสุข นอกจากนี้ยังเป็นกุญแจสำคัญในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาความคิดและสติปัญญาให้ก้าวทันต่อโลกยุคใหม่ และภาษาไทยเป็นกุญแจสำคัญในการเข้าถึงองค์ความรู้และประสบการณ์จากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยีที่รุดหน้าอย่างรวดเร็วใน ขณะเดียวกันยังช่วยส่งเสริมการประกอบอาชีพให้มีความมั่นคงและยั่งยืนนอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นกระจกสะท้อนภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของบรรพบุรุษที่แฝงอยู่ในขนบธรรมเนียมและศิลปวัฒนธรรมอันงดงาม ซึ่งเป็นสมบัติล้ำค่าที่คนในชาติควรเรียนรู้ ร่วมกันปกป้อง และถ่ายทอดต่อไปอย่างไม่รู้จักจบตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4) การเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะวิชาพื้นฐานที่จะช่วยถ่ายทอดความรู้และความเชื่อ และเป็นเครื่องมือในการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆซึ่งทักษะเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้องตั้งแต่วัยเด็ก (วรรณิ โสมประยูร, 2542) ในมิติด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาสมองอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกทักษะการคิดจึงเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กเพื่อการเติบโตอย่างมีคุณภาพ (ราตรี ม่วงอ่อน, 2547) การบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์จำต้องอาศัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก อาทิ การฝึกทักษะการตั้งคำถาม หรือการเผชิญกับสถานการณ์จำลอง เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยใช้หลักการทางเหตุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Torrance, 1969) ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ทางภาษานี้สามารถพัฒนาได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้อง (พิมพ์ศิริ สุขประเสริฐ, 2547) หนึ่งในนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะคือการใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมากกว่าวิธีการ

สอนปกติ (กรมวิชาการ, 2538) นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมยังช่วยลดภาระของครู ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะและประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ (สุวิทย์ มูลคำ, 2550)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงพยายามศึกษาค้นคว้าแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยได้ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รวมถึงการศึกษารอบแนวคิด ทฤษฎี และหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มสมรรถนะและประสิทธิผลของการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนการใช้นวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) รูปแบบกลุ่มเดียวทดสอบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (One-Group Pretest-Posttest Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:249)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วยสังข์ัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 17 คน โดยผ่านกระบวนการจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกเนื้อหาออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดละเอียดลออ โดยจัดทำชุดกิจกรรมด้านละ 5 ชุด

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอัตนัย จำนวน 4 ฉบับ

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนรู้จากนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการจัดเก็บเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมด้วยตนเอง กับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์ห้วย ในระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ผ่านชั่วโมงการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยมีลำดับขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

- 1) ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์และดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้านความคิดริเริ่ม
- 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5
- 3) ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้านความคิดริเริ่ม
- 4) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ด้านความคิดยืดหยุ่น
- 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-10
- 6) ดำเนินการทดสอบหลังเรียน ด้านความคิดยืดหยุ่น
- 7) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ด้านความคิดคล่องแคล่ว
- 8) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11-15
- 9) ดำเนินการทดสอบหลังเรียน ด้านความคิดคล่องแคล่ว
- 10) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ด้านความคิดละเอียดลออ
- 11) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16-20
- 12) ดำเนินการทดสอบหลังเรียน ด้านความคิดละเอียดลออ
- 13) เมื่อสิ้นสุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน

5.2 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน

5.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจำแนกเป็นรายด้าน

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 86.72/86.06 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดคล่องแคล่ว และด้านความคิดละเอียดลออ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.68/85.86, 86.28/85.85, 86.21/85.53, และ 87.69/87.00 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำแนกเป็นด้านความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ มีค่าเท่ากับ 0.6715, 0.7003 0.6667, และ 0.7042 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจพบว่า ในภาพรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจปรากฏผลในเกณฑ์มากที่สุดในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การรายงานผลการพัฒนานวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าทุกด้านมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และมีค่าประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 86.72/86.06 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่สร้างขึ้น มีกระบวนการสร้างที่ศึกษาปัญหาจากสภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง อีกทั้งมีการปรับปรุง

ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผ่านการทดสอบประสิทธิภาพหลายครั้ง ทั้งแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และภาคสนาม จนทำให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2552: 115) ที่ระบุว่า กระบวนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ เพื่อยืนยันคุณภาพและความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ย่อมมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีติดที่สอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 53 – 55) ที่ระบุถึงกระบวนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำไปทดสอบโดยวิธีการต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของพนมวัลย์ คงสำรวย (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.00/84.26 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2. จากผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีค่าดัชนีประสิทธิผลจำแนกเป็นด้านความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ มีค่าเท่ากับ 0.6715, 0.7003 0.6667, และ 0.7042 ตามลำดับ หมายความว่าหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกเป็นรายด้านเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 66.67, 70.03, 67.15 และ 70.42 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรม การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและได้เรียนรู้แบบพร้อมแรงร่วมใจกันเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มเล็กๆ 4-6 คน ทุกคนได้ช่วยกันในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม สมาชิกทุกคนต่างตระหนักในคุณค่าของตนเองและเพื่อร่วมกลุ่ม โดยยึดถือว่าความสำเร็จของแต่ละบุคคลล้วนเป็นผลมาจากความร่วมมือภายในทีม ด้วยเหตุนี้ ทุกคนจึงมุ่งมั่นรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตน พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลสมาชิกคนอื่นเพื่อประโยชน์ส่วนรวม กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ไม่เพียงส่งเสริมการพึ่งพาอาศัยกันอย่างสร้างสรรค์ แต่ยังกระตุ้นให้สมาชิกทุ่มเทความพยายามเพื่อนำพาให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ซึ่งช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้เรียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม (ทิสนา แคมมณี. 2545 : 99-101) ดังนั้นอัตราการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงเป็นการต่อยอดและขยายขอบเขตความรู้จากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่เพิ่มพูนยิ่งขึ้น

3. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เริ่มต้นจากง่ายไปหายาก ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องกัน ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีให้นักเรียนก่อนจะได้รับการฝึกทักษะ มีการแสดงผลย้อนกลับ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและจดจำได้ดี นักเรียนได้ฝึกบ่อย ๆ และได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง จึงเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยาวัตติคงไพฑูริย์ (2542 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของพนมวัลย์ คงสำรวย (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในระดับมากที่สุด เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ขนาดตัวอักษรเหมาะสม มีรูปภาพประกอบสวยงาม ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและความคงทนในการเรียนรู้ ทั้งนี้ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี นอกจากจะคำนึงถึงหลักในการสร้างและหลักในการฝึกแล้ว จะต้องอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยความใกล้ชิด การฝึกหัด กฎแห่งผลและการจูงใจ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีรูปแบบที่หลากหลายสำหรับการฝึก ไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เนื่องจากได้ตรวจสอบความถูกต้องของคำชี้แจงหรือคำสั่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่ากิจกรรมที่ปฏิบัติมีความง่ายและเหมาะสมกับความสามารถตามลำดับขั้นตอน ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย แต่กลับกระตุ้นให้เกิดเจตคติที่ดีที่มีความกระตือรือร้นในการดำเนินตามลำดับขั้นตอนกิจกรรมภายใต้กรอบนวัตกรรมชุดการเรียนรู้การเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอนอันต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ ธงชัย ต้นทัพไทย (2548: 15) ที่ระบุถึงคุณค่าของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในฐานะนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติและปลดปล่อยศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเพ็ญ พาสุริยันต์ (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการกระตุ้นจินตนาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการกระตุ้นจินตนาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรบูรณาการนวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา มุ่งเน้นไปที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงความแตกต่างของบริบทในแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาปรับปรุงถ้อยคำและเนื้อหาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจริงของผู้เรียนในบริบทของท้องถิ่นและโรงเรียนนั้น ๆ

1.2 ก่อนการจัดกิจกรรม ครูควรแจ้งวิธีการเรียนรู้ ที่แจ้งข้อตกลงของการเรียนและวิธีปฏิบัติในการเรียนรู้ ตลอดจนแจ้งเกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 ในการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มควรให้นักเรียนได้เลือกเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ แต่ควรให้แต่ละกลุ่มมีนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ครบตามจำนวน และคละชาย - หญิง และครูไม่ควรบอกนักเรียนว่านักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในกลุ่มใด

1.4 ขณะให้นักเรียนทำงานกลุ่มหรือนำเสนอผลงาน ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการกลุ่ม โดยการพูดคุย อธิบายเนื้อหาหรือช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ให้มาก เพื่อให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมและได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้จากคนเก่งทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน

1.5 ครูควรแจ้งผลการทำกิจกรรมกลุ่ม หรือคะแนนการทดสอบให้นักเรียนทราบคะแนนของตนเองหรือของกลุ่มทันที เพื่อนักเรียนจะได้มีความกระตือรือร้นและมีแรงจูงใจในการเรียนครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ควรปรับรูปแบบสื่อการเรียนการสอนเป็นรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน หรือเกมปริศนาคำทาย เกมปริศนาอักษรไขว้หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น

2.2 ครูอาจจัดทำสื่อประสมเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาไทยและส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Torrance, E. P. (1969). **Guiding Creative Talent**. New Delhi: Prentive –Hall of India Private Limited.

กรมวิชาการ. (2538). **กระบวนการพุทธิปัญญาภาษาไทย อุปสรรคทางการเรียนรู้แนวทางแก้ไข**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาขาวิชา ภาษาไทยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ตามประกาศพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ คณะ. (2552). **ประมวลองค์ความรู้เชิงบูรณาการชุดนวัตกรรมการเรียนรู้การพัฒนา หลักสูตรและนวัตกรรมสื่อสารทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3.)** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทีศนา แคมมณี. (2545). **นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ต้นทัพไทย. (2548). **การศึกษาความสำเร็จเชิงประจักษ์ทางการศึกษาวิทยาศาสตร์และวิถีแนวคิด เชิงบวกการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านกระบวนการจัดการ เรียนรู้ด้วยนวัตกรรมชุดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ ทางวิทยาศาสตร์**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยาวิดี คงไพฑูริย์. (2542). **การยกระดับสมรรถนะนวัตกรรมสื่อเสริมทักษะการเขียนเพื่อขับเคลื่อน ศักยภาพสมรรถนะการคิดเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนเขา พนม จังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พนมวัลย์ คงสำราญ. (2552). **การพัฒนานวัตกรรมชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พวงเพ็ญ พาสุริยนต์. (2551). **สัมฤทธิ์ผลสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้พัฒนาทักษะเชิงวัจนศิลป์ด้วย การกระตุ้นจินตนาการ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- พิมพ์สิริ สุขประเสริฐ. (2547). **ผลของการเรียนรู้แบบผสมผสานความร่วมมือที่มีต่อนวัตกรรมทางความคิด ด้านวัจนศิลป์ไทยส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุเหร่าบ้านดอน เขตวัฒนากรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราตรี ม่วงอ่อน. (2547). **การจัดทำนวัตกรรมทดสอบวัดอัตลักษณ์ทางความคิดทางภาษาไทย สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อ เสริมสร้างศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเพชรนอมกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการทางสถิติศาสตร์เชิงประจักษ์**. กรุงเทพมหานคร:

ศูนย์ส่งเสริมกระบวนการสืบเสาะหาความรู้.

วรรณิ์ โสมประยูร. (2542). **การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับผู้เรียนในวัยประถมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)**.

กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2551). **21 วิธีจัดการเรียนรู้** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

ภาพพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). **กลยุทธ์การสอนความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2550). **การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

ภาพพิมพ์.